

VERVALLEN LANDHUIS

Waar eens sprake was
van drukte en lawaai,
heerst nu een stilte vol van drama
en zwaarmoedigheid...
Verlatenheid in felle zon
terwijl de tijd geleidelijk
knaagt aan wat nog rest
van vlees aan je gebeente.

Ik ging vóór je staan:
vervallen Landhuis
op een uitgedroogd stuk grond
dat dorstte naar wat water en dat
hongerde naar werk!
Je bel die vroeger ooit
tot arbeid maande
zwijgt nu stil en, ja,
'de klok heeft echt zijn klepel
ingeslikt', zoals, heel vroeger,
een gezegde luidde.
Je binnenplaats vol hagedissen,
overdekt met zwartomrande wonden
als gekerfd op de kapotte stenen
met een trotse woekering van onkruid...

Dit Huis, de trots eens
van zijn eigenaars en
onbetwiste grondbezitters,
hoeders van moraal en wet,
beslissers over werk en voedsel
die zelfs over mensen heersten
met onsterfelijke zielen
die zij zaaiden in hun armelijke hutten...
Dit Huis, zo trots en zo hoogmoedig,
waar langzaam het verval aan vreet!

Ooit verblind en uit de hoogte,
zelfverzekerd, met je kop fier in de wind,
blies je leven in het land, bracht
mensen op de been, schiep welvaart
en beschaving:
een bescheiden middelpunt,
maar niettemin een middelpunt
met in jouw binnenste het zaad
van een toekomstig leven.
In het felle zonlicht van vandaag
ben je zelfs geen schaduw meer
van wat je gister was en
dacht voor altijd mee te kunnen doorgaan...

Gelijk de grote bomen
die de wet van dood en leven volgen,
moest ook jij, Groot Landhuis,
nederig ruimte bieden aan de groei
van boompjes die
jouw plaats innemen.
Ruim honderd jaar geleden
dácht je zelfs niet aan je oude dag
en aan de schaamte die je heden overvalt...
Na zoveel macht en harteloze glorie
moet je jezelf daar zien staan kwijnen,
machteloos en eenzaam,
haveloos, verwaarloosd, met
een zee van tijd en ogenblikken
om in alle rust te mijmeren over
gisteren, de geschiedenis die je schreef en
die van hen die samen mét jou
ook óns leven, óns verhaal van droefheid,
hoop soms en van blijdschap deelden.

Onze kinderen missen nog de pijn
die hoort bij het aanschouwen
van je schaamtevolle bouwval.
Onze jeugd die niet begrijpt
waarom ze zich zo klein en zo opstandig voelt,
ziet slechts de donkere, vuile, lelijke en
slechte rol die jij, Groot Landhuis,
zoveel jaren hebt gespeeld.
En in hun oren klinkt alleen
het schreeuwen van een slaaf die lijdt,
rebelse kreten die vererfd zijn aan hun bloed,
gericht tegen dat blanke onrecht en
gebrek aan christelijke liefde.

Voor veel jonge mensen
zijn elk steentje van je slappe lijf
en elke klinker van je binnenplaats,
je stoep, de pannen van je dak,
als evenzoveel spettertjes geronnen bloed en zweet
die vroeger trillend glansden
in het zonlicht, uitgezaaid
over een rug zo zwart als git
van zomaar eentje van je slaven!

Voor veel mensen met hun zucht
naar wraak en haat, gerijpt
en met een laagje eelt, zijn
je gebroken ramen, kamer, keuken, stoep en
galerijen als de ademtucht van een
gestold verdriet in reuk van oude haat en
onrecht, niets dan onrecht...

En toch, Groot Landhuis op de heuvel,
doet je vervallen staat
mij geen plezier, omdat, bij nader inzien,
je niet meer of minder bent
dan een getrouwe spiegel
van geleefde levens,
net als het beeld
dat onze ogen in een spiegel zien
of in een heldere, koele waterplas...

Landhuis, wij zijn net als jij
met al je lelijke gewoontes en
je fraaie deugden,
hoe klein in aantal ze ook mochten zijn.
En als vanwege oude fouten
- misdaad, steeds herhaalde
reeks van zonden -
een wolk van blinde haat en woede
onze ziel misschien verduistert
en ons gek maakt,
zijn we jou voor één ding minstens
dank verschuldigd:
voor het nut dat je hebt afgeworpen.

Zolang er op de wereld
geen in- en ingemene
noch helemaal goede mensen zijn,
mensen zonder fouten, zonder deugden,
zonder mooie eigenschappen,
heb ook jij, oud Landhuis,
centrum van beschaving,
oud zaad in maagdelijke grond
aan het begin van kiemend leven,
recht op vergeving en begrip dat, voordat je verviel,
je zélf niet kon of durfde geven,
toen je hoogmoed je met blindheid had geslagen.

Vertaling/bewerking (2019): Fred de Haas ©

Noot

Het oorspronkelijke gedicht 'Kas di Shon na ruwina' werd geschreven in het Papiaments door Luis H. Daal. Het verscheen in 1971 in de bundel 'Ku Awa Na Wowo' bij uitgeverij Lusafè, Curaçao.